

จริยธรรม ผู้ถือหุ้นรายย่อย

บริษัทที่บอกว่า ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ คณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทต้องรักษาคุ้มครองสิทธิของผู้ถือหุ้นทุกๆ ราย รวมถึงผู้ถือหุ้นรายย่อย ไม่ลิดรอนสิทธิ ต้องส่งเสริมการใช้สิทธิ ต้องมีความเป็นธรรมและปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน

โอกาสที่ผู้ถือหุ้นจะใช้สิทธิได้แต่ละทีก็คือช่วงที่มีโอกาสเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นที่ผ่านมามีการพูดถึงการประพฤติปฏิบัติของผู้ถือหุ้นรายใหญ่และคณะกรรมการ ซึ่งส่วนมากเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นใหญ่ต่อผู้ถือหุ้นรายย่อย เพื่อให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สิทธิและการทำหน้าที่ เพื่อไม่ให้ถูกเอาเปรียบ เพื่อใช้สิทธิใช้เสียงเรียกร้องให้คณะกรรมการและผู้บริหารอย่าทำให้บริษัทเสียหายกับดูแลและบริหารให้ถูกทิศถูกทางให้มีกำไร สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย (สมาคมบจ.) และสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย (TIA) เอง ก็ให้ความสำคัญและส่งเสริมการใช้สิทธิใช้เสียงและการทำหน้าที่ตลอดหลายปีที่ผ่านมา จนปรากฏว่าผู้ถือหุ้นรายย่อยเริ่มมีฤทธิ์เดช ตามคำถามที่สร้างสรรค์มีประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมประชุมด้วยกัน คัดค้านข้อเสนอของคณะกรรมการในบางวาระด้วยข้อมูลและเหตุผลสนับสนุนน่าสนใจ ถือเป็นพัฒนาการที่ทุกฝ่ายเองอยากเห็นมานานแล้ว อยากให้ผู้ถือหุ้นมีความรู้ความเข้าใจ มีพลัง และฤทธิ์เดชไว้คอยสกัดรายการพิสดารทั้งหลายของผู้ถือหุ้นใหญ่ คณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัท

ในขณะที่มีพัฒนาการไปทางด้านบวก ก็มีพัฒนาการทางด้านลบตามมามากๆ จากการประพฤติปฏิบัติของผู้ถือหุ้นบางราย ซึ่งสร้างความเสียหายและสร้างภาระแก่บริษัทจดทะเบียน และนับวันพฤติกรรมของผู้ถือหุ้นประเภทนี้มีโอกาสกว้างขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องหันมาร่วมกันพิจารณาทบทวนกันหน่อยว่า จริยธรรมและแนวปฏิบัติของผู้ถือหุ้นรายย่อยควรจะเป็นอย่างไร

กลางเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา ก.ล.ต. สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย สมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย และชมรมเลขาธิการบริษัทร่วมกันจัดให้มีการเสวนาโต๊ะกลม โดยเชิญวิทยากรจากหน่วยงานผู้ร่วมจัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพาณิชย์ บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ร่วมกันอภิปรายและประมวลปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้การประชุมผู้ถือหุ้นมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และเป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย ปัญหาที่หยิบยกขึ้นมาพูดคุยมีทั้งปัญหา

ทางกฎหมาย ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการจัดและการดำเนินการประชุมผู้ถือหุ้น ในที่นี้จะขอหยิบยกประเด็นปัญหาที่น่าสนใจเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติของผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมโดยเฉพาะผู้ถือหุ้นรายย่อยที่สร้างภาระให้กับบริษัทจดทะเบียน ซึ่งมีหลากหลายประเด็นดังนี้

1. การเรียกร้องของเข้าร่วม

เท่าที่จำความได้ เริ่มมีการแจกซองเข้าร่วมให้ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปีเมื่อสิบกว่าปีก่อน เข้าใจว่าผู้ถือหุ้นใหญ่หรือเจ้าของบริษัทให้เหมือนเป็นสินน้ำใจ ของที่ให้อาจจะมาจากซองขวัญเล็กๆ น้อยๆ ที่ทำแจกตอนปีใหม่ มูลค่าก็ไม่ได้มากมาย ซินละไม่กี่สิบบาทจนถึงไม่เกิน 200 บาท จุดนั้นยังไม่มีใครพูดถึงเรื่องบรรษัทภิบาลที่ดี เพราะฉะนั้นการให้น่าจะเป็นการแสดงความน้ำใจเล็กๆ น้อยๆ มากกว่ามีเจตนาจงใจให้คนไปร่วมประชุมมากๆ จำได้นับแต่นั้นมากลายเป็นประเพณีที่ต้องแจกเพราะผู้ถือหุ้นทวง ไม่มีให้ก็ต่อว่า ระยะเวลาที่มีปฏิบัติอยู่น้อยบริษัทมาก แต่ผู้ถือหุ้นรายย่อยกลุ่มเดียวกันนี้ก็ไปสร้างประเพณีในบริษัทจดทะเบียนอื่นๆ จนกลายเป็นโรคระบาด กลายเป็นประเพณีที่ทุกบริษัทจดทะเบียนต้องเตรียมซองเข้าร่วมไว้แจก โดยเฉพาะในยุคบรรษัทภิบาลเฟื่องฟูถือว่าเป็นเครื่องมือส่งเสริมให้ไปร่วมประชุมมากๆ

ล่าสุดที่ผมได้ยินจากบริษัทจดทะเบียนที่ผมไปพบปะให้ฟังด้วยความท้อใจว่า ผู้ถือหุ้นต่อว่าของที่แจกมีมูลค่าน้อยไป บางบริษัทก็หน้าใหญ่ถึงขนาดเคยเลี้ยงโต๊ะจีนจนทำให้เกิดการเปรียบเทียบและเป็นภาระทั้งทางค่าใช้จ่ายและภาระทางใจของบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็ก หลายๆ ท่านที่คิดถึงส่วนรวมเริ่มเรียกร้องให้แจกซองเข้าร่วมให้พอเหมาะพอควร อย่าลืมนะว่าผู้ที่เรียกร้องส่วนใหญ่เป็นผู้ถือหุ้นรายย่อยที่ถือหุ้นเป็นร้อยละ หรือถือหุ้นมูลค่าไม่กี่หมื่นบาท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับซองเข้าร่วมแม้แต่หน่อย สิ่งที่ผู้ถือหุ้นใหญ่และผู้ถือหุ้นรายย่อยเป็นส่วนใหญ่คาดหวังในการเข้าประชุมก็คือ การได้รับทราบข่าวสารข้อมูลของบริษัท โดยเฉพาะผลประกอบการ คาดหวังข่าวดีเรื่องกำไรและการจ่ายปันผล ต้องการ

เห็นเจตนาและความตั้งใจของคณะกรรมการและผู้บริหาร มีความมุ่งมั่นทำให้บริษัทมีกำไร มีความโปร่งใส โดยผู้ถือหุ้นมีสิทธิซักถาม เสนอแนะ รับรู้ข้อมูลความเคลื่อนไหวของกิจการ และได้รับคำตอบ คำชี้แจงที่ชัดเจน มีเหตุผล และบริสุทธิ์ใจ ทั้งหมดนี้คือหัวใจของความคาดหวังที่ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่อยากเห็นและอยากได้

อยากขอความร่วมมือและความเห็นใจจากผู้ถือหุ้นว่า ของที่นำไปแจกต้องใช้เงินของบริษัทซึ่งก็เป็นเงินของท่านเองส่วนหนึ่ง ทำของดีๆ แจก อาจถูกใจบางท่าน พอมีค่าใช้จ่าย กำไรย่อมหด มีผลต่อราคาหุ้นเลยกระทบหมดทุกคน อย่าคิดว่าใช้เงินเล็กน้อยนะครับ เพราะหากขาดไปมากๆ มีโอกาสกลายเป็นค่าใช้จ่ายก้อนใหญ่ เป็นภาระของบริษัทต้องใช้คนมาจัดการ เปลี่ยนสถานที่เก็บของชั่วคราว ดีไม่ดีพนักงานผสมโรงเห็นเป็นเรื่องเล็กน้อย ขอมิเอี่ยวด้วย กลายเป็นวัฒนธรรมที่สร้างภาระและค่าใช้จ่ายไปหมด

2. การแตกหุ้นเพื่อหวังของชำร่วย

เป็นรูปแบบที่ระยะหลังผู้ถือหุ้นนิยมทำก่อนการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อหวังได้ของชำร่วยหลายชิ้น ยิ่งก่อให้เกิดภาระมากยิ่งขึ้น ถ้าคิดเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นกับทุกฝ่าย ไม่คุ้มกันเลย เสียทั้งประโยชน์และเวลา

3. รับของขวัญแล้วไม่เข้าร่วมประชุม

ที่พบเห็นมีหลายบริษัทที่ผู้ถือหุ้นลงทะเบียนรับของชำร่วยแล้วก็กลับ ทำให้มีปัญหาในการนับคะแนนลงมติแต่ละวาระ เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการเตรียมสถานที่และของว่าง น้ำชา กาแฟ

4. ลงทะเบียน 800 บาท 1,600

มีบริษัทหนึ่งผู้ถือหุ้นแจ้งเข้าร่วมประชุมล่วงหน้าไว้ประมาณ 800 ราย พอไปลงทะเบียนปรากฏว่าเห็นของชำร่วยมีค่าน่าสนใจ เล่นโทษ ตามพรรคพวกมาร่วมลงทะเบียนเพื่อรับของชำร่วยอีกนับร้อย สร้างปัญหาและภาระอีกแบบหนึ่ง แจกของชำร่วยพอหอมปากหอมคอก็พอจะครับ

5. ถามคำถามไม่เกี่ยวกับวาระ

บ่อยครั้งที่ผู้ถือหุ้นถามคำถามไม่เกี่ยวกับวาระที่กำลังพิจารณา อาจโดยไม่ตั้งใจหรือไม่เข้าใจ หากประธานที่ประชุมร้องขอให้ซักถามได้ในวาระที่เกี่ยวข้องหรือวาระอื่นๆ ก็ไม่ควรโต้แย้ง เพื่อไม่ให้เสียเวลาการประชุม เรื่องนี้นับว่าพัฒนาดีขึ้นมากในยุคปัจจุบัน ที่ต้องหยิบยกมาเพราะมีผู้ถือหุ้นบางรายไม่พยายามเข้าใจเลย จะโวยวายในที่ประชุม ทำให้เสียเวลาและเสียบรรยากาศ

6. พวกชอบแสดงออก

มีผู้ถือหุ้นบางรายชอบแสดงความรอบรู้ในที่ประชุม อภิปรายหรืออาร์มบทยาวเหยียดก่อนถามคำถาม ผมคิดว่าเป็นเรื่องดีของการมีส่วนร่วมของผู้ถือหุ้น ทำให้การประชุมมีชีวิตชีวา แต่อยากเรียนเสนอท่านผู้ถือหุ้นว่าควรทำให้ถูกกาลเทศะ ให้เหมาะกับเวลา เห็นหรือความรู้ที่เสนอถูกหรือผิดไม่ใช่เรื่องสำคัญ มีการแสดงความคิดเห็นดีกว่าไม่แสดงออกเลย อย่างกลัวว่าจะเป็นการเล่นชกไถ่ในที่ประชุม ผมกลับเห็นว่าไม่ไปวิ่งเล่นในที่ประชุมบางครั้งก็ทำให้คลายเครียดได้ดี มองในแง่ดีก็มีประโยชน์บ้าง ที่สำคัญต้องเข้าใจว่านี่คือธรรมชาติในชีวิตจริงของแวดวงตลาดทุนที่มีนักลงทุนสารพัดรูปแบบ เพียงแต่ขอให้พอเหมาะพอควรนะครับ

7. พายุพัฒนาไปรอบประยูม

เป็นไปได้อย่าพาไปเลยดีกว่าครับ เพราะเปลืองค่าใช้จ่ายและเป็นภาระบริษัท ถ้าจำเป็นก็ควรปฏิบัติตามบริการที่บริษัทจัดสถานที่ให้ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับบางบริษัทก็คือ จัดสถานที่ให้ผู้ติดตามต่างหาก มีที่ว่างจิปดิกให้ติดตามการประชุม แต่ผู้ถือหุ้นอยากเอาผู้ติดตามเข้าห้องประชุมด้วย ซึ่งโดยทั่วไปเขาไม่ให้เข้ากันทั้งนั้น ผู้ถือหุ้นเลยพาผู้ติดตามไปอยู่ด้วยกันในห้องรับรองผู้ติดตาม สร้างปัญหาเรื่องการลงมติและนับคะแนนอีกแล้ว

8. ไม่เตรียมเอกสารไปลงทะเบียน

ทุกบริษัทจะแจ้งกติกาการลงทะเบียน โดยบอกล่วงหน้าว่าต้องเตรียมเอกสารอะไรไปบ้าง เพื่อป้องกันผู้แปลกปลอมหรือผู้ไม่หวังดี บางท่านไม่ให้ความสำคัญ พอเข้าประชุมไม่ได้เลยอละลวาคหน้าห้องประชุม เสียเวลาผู้อื่นที่ไปลงทะเบียน สร้างความเคร่งเครียดอีกต่างหาก

ยังมีประเด็นปัญหาจุกจิกหยาบหยาบอีกมากแต่ไม่เป็นสาระสำคัญ จึงไม่ขอสาธยายให้ยืดเยื้อ ปัญหาข้างต้นเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยและมีโอกาสทำให้ผลเสียลุกลาม จึงอยากเรียนให้ท่านผู้ถือหุ้นโดยเฉพาะรายย่อยเข้าใจ แต่ปัญหาข้างต้นไม่ได้เกิดพร้อมๆ กันกับบริษัทใดบริษัทหนึ่งนะครับ หากเกิดพร้อมกันหลายๆ เรื่องในการประชุมครั้งเดียวจริง คงต้องรับประทานยาแก้ปวดหัวป้องกันไว้ก่อน

อยากเสนอแนะท่านผู้ถือหุ้นว่า อย่าทำอะไรให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายแก่บริษัทเลยครับ โดยเฉพาะผู้ถือหุ้นรายย่อยที่ถือหุ้นไม่กี่พันก็ همینบาท แต่อยากได้ของชำร่วยชิ้นละหลายร้อยบาท บริษัทต้องเสียค่าใช้จ่ายแพงกว่าดอกเบี๊ยที่ท่านได้รับจากการฝากธนาคารมาก

หลักปฏิบัติของผู้ถือหุ้นในการประชุมควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ทำการบ้านก่อนไปประชุม ศึกษาข้อมูลที่เขาส่งมาให้ สอบถามข้อมูลจากบริษัทเพิ่มเติมถ้าต้องการ
2. หากวิเคราะห์หลักทรัพย์ที่บริษัทหลักทรัพย์ทำการวิเคราะห์บริษัทขึ้นประกอบ
3. การแสดงความคิดเห็น การซักถาม ต้องมั่นใจความถูกต้องเพียงพอของข้อเท็จจริงและข้อมูลต่างๆ
4. ใช้วาจาสุภาพ ไม่ชวนทะเลาะ อย่าใช้อารมณ์
5. ตั้งใจฟังคำชี้แจง ให้เกียรติและให้เครดิตผู้ตอบ อย่าห่มื่นประมาท และทำลายชื่อเสียงกันและกัน
6. อย่านำเรื่องส่วนตัวไปชำระแค้นกรรมการหรือผู้บริหารในที่ประชุม เพราะทำให้ผู้อื่นเสียเวลา เสียประโยชน์
7. อย่ารีบด่วนสรุป
8. ประเด็นหลักที่ควรซักถามคือ เรื่องในงบการเงิน ผลประกอบการ ทิศทางกลยุทธ์ธุรกิจของบริษัท ปัญหาการดำเนินงาน และแนวทางแก้ไข ผลกระทบจากปัจจัยภายนอก ภาพรวมอนาคตของบริษัท ฯลฯ

ใช้แนวทางข้างต้นในการทำหน้าที่ จะช่วยผลักดันให้คณะกรรมการและผู้บริหารตระหนักถึงการสร้างผลประกอบการที่ดี มีประสิทธิภาพมากกว่า และผู้ถือหุ้นทุกๆ ท่านจะได้ผลประโยชน์เป็นการตอบแทนอย่างถ้วนทั่วทุกๆ คน M&V